

रिक्तस्थानानि पूरयतः

1. ग्राम.....ईश्वरं स्मरति। (ग्रम+शतृ)

उत्तरम्- ग्रामं गच्छन् ईश्वरं स्मरति।

2. बालानां.....कः न जानाति । (चपल+त्वम्)

उत्तरम्- बालानां चपलत्वं कःन जानाति।

3. सः ..... सह ग्रामं गच्छति। (पितृशब्द)

उत्तरम्- सः पित्रा सह ग्रामं गच्छति।

4. मोहनः ..... काणः। (नेत्र शब्द)

उत्तरम्- मोहनः नेत्रेण काणः।

5. .... मोदकं रोचते। (अस्मद्)

उत्तरम्- मह्यम् मोदकं रोचते।

6. .... कालिदासः श्रेष्ठः। (कवि)

उत्तरम्- कविषु कालिदासः श्रेष्ठः।

(v) अहं ..... न खादामि। (गम् + शतृ)

उत्तरम्-- अहं गच्छन् न खादामि।

(vi) लोके..... दुर्लभम्। (नर + त्व)

उत्तरम्-- लोके नरत्वं दुर्लभम्।

(i) मम उपरि..... कृपा अस्ति। (हरि शब्द)

उत्तरम्-- मम उपरि हरेः कृपा अस्ति।

(ii) सः..... सह क्रीडति। (मित्र शब्द)

उत्तरम्- सः मित्रेण सह क्रीडति

(iii) ते ..... स्वग्रामं गच्छन्ति । (सर्व)

उत्तरम्-- ते सर्वे स्वग्रामं गच्छन्ति।

(iv) ..... किं नाम अस्ति? (युष्मद्)

उत्तरम्- तव किं नाम अस्ति?

(i) नास्ति ..... समः शत्रुः। (क्रोध शब्द)

उत्तरम्— नास्ति क्रोधेन समः शत्रुः।

(ii) माता ..... स्निहयति। (शिशु शब्द)

उत्तरम्— माता शिशौ स्निहयति।

(iii) बालकः ..... सह क्रीडति। (अस्मद्)

उत्तरम्— बालकः मया सह क्रीडति।

(iv) ..... परितः जलम् अस्ति। (नदी)

उत्तरम्— नदी परितः जलम् अस्ति।

(v) ..... ! स्वागतं ते। (श्रेष्ठ + इनि)

उत्तरम्— श्रेष्ठिन् ! स्वागतं ते।

(vi) अस्य ..... दीपिका अस्ति। (अनुज + टाप्)

उत्तरम्— अस्य अनुजा दीपिका अस्ति।

(i) जनकः ..... क्रुध्यति। (पुत्र शब्द)

उत्तरम्— जनक; पुत्राय क्रुध्यति।

(ii) बालिका ..... सह गच्छति। (मातृ शब्द)

उत्तरम्— बालिका मात्रा सह गच्छति।

(iii) ..... किं रोचते? (युष्मद्)

उत्तरम्— तुभ्यं किं रोचते?

(iv) ..... बहिः उपवनं वर्तते । (ग्राम)

उत्तरम्— ग्रामात् बहिः उपवनं वर्तते।

(v) सा ..... मधुरं गायति। (बालक + टाप्)

उत्तरम्— सा बालिका मधुरं गायति।

(vi) ते उद्धने ..... भ्रमन्ति। (हस् + शत्)

उत्तरम्— ते उद्याने हसन्तः भ्रमन्ति।

(i) सुरेशः ..... पुस्तकं यच्छति। (बालक)

उत्तरम्— सुरेशः बालकाय पुस्तकं यच्छति।

(ii) ..... गङ्गा प्रभवति। (हिमालय)

उत्तरम्— हिमालयात् गङ्गा प्रभवति ।

(iii) गोपालः ..... पटुतमः। (छात्र)

उत्तरम्— गोपालः छात्रेषु पटुतमः।

(iv) ..... किं नाम अस्ति? (युष्मद्)

उत्तरम्— तव किं नाम अस्ति?

(v) लोकहितं मम ..... । (कृ + अनीयर्)

उत्तरम्— लोकहितं मम करणीयम्।

(vi) नगरे ..... वसति। (जन + तल)

उत्तरम्— नगरे जनता वसति।

(i) ..... बहिः छात्राः कोलाहलं कुर्वन्ति । (कक्षा)

उत्तरम्— कक्षायाः बहिः छात्राः कोलाहलं कुर्वन्ति।

(ii) ..... रोचते भक्तिः । (हरि)

उत्तरम्- हरये रोचते भक्तिः ।

(iii) ..... कुत्र गच्छथः? (युष्मद्)

उत्तरम्— युवां कुत्र गच्छथः

(iv) भिक्षुकः ..... धनं याचते। (नृप)

उत्तरम्— भिक्षुकः नृपं धनं याचते।

(v) प्रकृतेः ..... दर्शनीय अस्ति। (रमणीय + तल)

उत्तरम्— प्रकृतेः रमणीयता दर्शनीया अस्ति।

(vi) ..... बालकः शनैः शनैः वदति। (पठ् + शत्)

उत्तरम्-- पठन् बालकः शनैः शनैः वदति।

(i) बालकः ..... प्रश्नं पृच्छति। (पितृ शब्द)

उत्तरम्- बालकः पितरं प्रश्नं पृच्छति।

(ii) रमा ..... सह पठति। (लता शब्द)

उत्तरम्- रमा लतया सह पठति। ।

(i) सः ..... पुस्तकानि आनयति। (तत् शब्द)

उत्तरम्- सः तानि पुस्तकानि आनयति।

(iv) रमेशः ..... प्रति गच्छति । (नगर शब्द)

उत्तरम्- रमेशः नगरं प्रति गच्छति।

(v) अस्माभिः सदैव अनुशासनं ..... । (पाल् + अनीयर्)

उत्तरम्- अस्माभिः सदैव अनुशासनं पालनीयम्।

(vi) तस्य माता ..... अस्ति। (चतुर + टाप)

उत्तरम्- तस्यमाता चतुरा अस्ति।

(i) सः ..... निष्क्रम्य बहिरागच्छत्। (गृह शब्द)

उत्तरम्- सः गृहात् निष्क्रम्य बहिरागच्छत्।

(ii) गृहस्थः ..... आश्रयं प्रायच्छत् । (अतिथि शब्द)

उत्तरम्- गृहस्थः अतिथये आश्रयं प्रायच्छत् ।

(iii) वानरः आगत्य ..... पुच्छं धुनोति। (तत्)

उत्तरम्- वानरः आगत्य तस्य पुच्छं धुनोति।

(iv) विविधाः ..... कलरवं कुर्वन्ति । (पक्षी)

उत्तरम्- विविधाः पक्षिणः कलरवं कुर्वन्ति।

(v) दुष्टाः जनाः ..... । (हन् + तव्यत्)

उत्तरम्- दुष्टाः जनाः हन्तव्याः।

(vi) इदं मधुरं दुग्धं ..... । (पा + अनीयर)

उत्तरम्- इदं मधुरं दुग्धं पानीयम्।

(i) ..... रामायणं रोचते। (भक्त)

उत्तरम्- भक्ताय रामायणं रोचते।

(ii) ..... अधः जलम् अस्ति। (भूमि)

उत्तरम्- भूमेः अधः जलम् अस्ति।

(iii) ..... फलानि बालकेभ्यः ददातु। (इदम्)

उत्तरम्- इमानि फलानि बालकेभ्यः ददातु।

(iv) हिमालयः..... उच्चतमः। (पर्वत)

उत्तरम्— हिमालयः पर्वतेषु उच्चतमः।

(v) अहं ..... न खादामि। (गम् + शत्)

उत्तरम्- अहं गच्छन् न खादामि।

(vi) मनसा सततं.....। (स्मृ + अनीयर)

उत्तरम्- मनसा सततं स्मरणीयम्।

